Vlaams
Parlement

stuk **786** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 8 november 2010 (2010-2011)

Ontwerp van decreet

houdende instemming met de wijziging van het Verdrag van Espoo van 25 februari 1991 inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband, aangenomen bij besluit III/7 in Cavtat op 4 juni 2004

verzendcode: BUI

INHOUD

Memorie van toelichting 3

Voorontwerp van decreet 9

Advies van de Minaraad, de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed en de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen 13

Advies van de Raad van State 21

Ontwerp van decreet 27

Bijlage: Tekst van de verdragswijziging 31

– Nederlandse vertaling 33

– Engelse tekst 39

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

1. Het Verdrag van Espoo

De resultaten van een seminar inzake de milieueffectrapportage dat in september 1987 onder de auspiciën van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties (UN/ECE) te Warschau plaatsvond, lagen aan de basis van het 'Verdrag van Espoo inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband' dat op 25 februari 1991 te Espoo, Finland, tot stand kwam. Het 'Verdrag van Espoo inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband' legt de nadruk op de voorkoming, beperking en beheersing van belangrijke nadelige grensoverschrijdende milieueffecten.

Het verdrag verplicht de partijen tot het uitvoeren van een milieueffectrapportage met betrekking tot de in aanhangsel I bij het verdrag genoemde categorieën van activiteiten, in zoverre die activiteiten mogelijk belangrijke nadelige grensoverschrijdende effecten hebben en vooraleer de activiteit wordt vergund of ondernomen. Daarnaast biedt het de mogelijkheid om andere dan de in aanhangsel I vermelde activiteiten, maar die wel belangrijke nadelige grensoverschrijdende milieueffecten kunnen hebben, te onderwerpen aan een milieueffectrapportage. De Espoo-milieueffectrapportage, is een procedure die uitmondt in een milieueffectrapport waarin de grensoverschrijdende milieueffecten van de activiteit worden beschreven en beoordeeld. Met het milieueffectenrapport moet rekening worden gehouden bij de finale beslissing over de activiteit. In essentie voorziet het Verdrag van Espoo in een regeling op gebied van grensoverschrijdende informatie-uitwisseling en overleg.

Het Verdrag van Espoo regelt de rechten en verplichtingen van de verdragspartijen en andere belanghebbenden tijdens de opeenvolgende fasen van de grensoverschrijdende milieueffectrapportageprocedure.

De eerste fase is deze die aan het opstellen van het milieueffectrapport voorafgaat. In het geval van een activiteit, vermeld in aanhangsel I bij het verdrag, met mogelijk belangrijke nadelige grensoverschrijdende milieueffecten, is de 'partij van herkomst' (dit is de partij of partijen bij het verdrag onder wiens rechtsmacht de voorgenomen activiteit valt) verplicht elke 'mogelijk benadeelde partij' (dit is partij of partijen bij het verdrag die het grensoverschrijdende effect van een voorgenomen activiteit mogelijks ondervindt) daarvan in kennis te stellen. Deze laatste partij kan vervolgens de wens tot participatie uitdrukken. Indien deelname gewenst wordt, moet de partij van herkomst de mogelijk benadeelde partij de relevante documentatie met betrekking tot de voorgenomen activiteit en de procedure van milieueffectrapportage bezorgen. De mogelijk benadeelde partij verschaft desgevraagd informatie over de mogelijke grensoverschrijdende milieugevolgen in zoverre dat noodzakelijk is voor het opstellen van het milieueffectrapport. In geval van onenigheid over de vraag of er sprake is van een activiteit met mogelijk belangrijke nadelige grensoverschrijdende milieueffecten kan het advies van een onderzoekscommissie worden ingewonnen. Tijdens deze fase wordt tevens in participatie door het publiek voorzien.

De tweede fase betreft het opstellen van het milieueffectrapport. De onderwerpen die ten minste in het milieueffectrapport moeten worden behandeld, zijn in aanhangsel II bij het verdrag vermeld.

In de derde fase vindt de consultatie met de mogelijk benadeelde partij plaats. Deze consultatie betreft onder meer de maatregelen die moeten worden genomen om de grensoverschrijdende milieueffecten te milderen of te voorkomen. De partijen dienen een termijn af te spreken betreffende de duur van het overleg. Vervolgens komt de fase van de besluit-

vorming over de voorgenomen activiteit. Hierbij dient de bevoegde instantie in de staat van herkomst rekening te houden met het milieueffectrapport, de uitgebrachte commentaar en het resultaat van de consultatie. Het genomen besluit wordt aan de mogelijk benadeelde partij medegedeeld. Het verdrag voorziet ook nog in de mogelijkheid dat de partijen overeenkomen een evaluatie te doen van de werkelijke gevolgen van de uitgevoerde activiteit.

Het Verdrag van Espoo is op 10 september 1997 in werking getreden. België is reeds geruime tijd partij bij het Verdrag van Espoo. Enkele sleuteldata:
– door België ondertekend op 26 februari 1991;
– door België bekrachtigd (synoniem: geratificeerd) op 2 juli 1999;
– voor België in werking getreden op 30 september 1999.

Voor de instemmingsgeschiedenis kan vooral verwezen worden naar het Vlaamse instemmingsdecreet d.d. 15 juli 1997 (BS 1 oktober 1997) en naar de federale instemmingswet d.d. 9 juni 1999 (BS 31.12.1999).

In februari 2010 waren 43 staten en de Europese Unie partij bij het Verdrag van Espoo.

2. De wijziging van Cavtat (2004)

Het hoogste beslissingsorgaan van het Verdrag van Espoo is de Bijeenkomst van Partijen (Meeting of Parties, MOP). De eerste vier bijeenkomsten sinds de inwerkingtreding van het verdrag waren, in volgorde: Oslo (1998), Sofia (2001), Cavtat (2004) en Boekarest (2008).

Artikel 14 van het Verdrag van Espoo bepaalt dat de Bijeenkomst van Partijen het verdrag kan wijzigen (amenderen), mits het naleven van een aantal procedurele vereisten.

Tijdens de derde MOP in Cavtat (4 juni 2004) werd besluit III/7 aangenomen, waarbij artikel 2, artikel 8, artikel 11, artikel 14, aanhangsel I en aanhangsel VI werden gewijzigd. Tegelijkertijd werd een artikel 14bis in het Verdrag van Espoo ingevoegd. Deze amendering staat bekend als ‘de tweede wijziging’, ‘het tweede amendement’, of ‘de wijziging/het amendement van Cavtat’. Terwijl het amendement van Cavtat artikel 14, §4, van het Verdrag van Espoo wijzigt, treedt het amendement van Cavtat zelf in werking volgens de huidige voorwaarden van het Verdrag van Espoo: “Wijzigingen treden ten aanzien van partijen die deze hebben bekrachtigd, goedgekeurd of aanvaard, in werking op de negentigste dag nadat de depositaris van ten minste drie vierde van die partijen een kennisgeving van bekrachtiging, goedkeuring of aanvaarding heeft ontvangen.”. In februari 2010 hadden veertien partijen het amendement van Cavtat bekrachtigd, goedgekeurd of aanvaard, wat nog onvoldoende is om het amendement internationaal in werking te doen treden.

De wijzigingen die door de wijziging van Cavtat worden aangebracht in artikelen 8, 11 en aanhangsel VI hebben betrekking op protocollen bij het verdrag. Door de invoeging van een nieuw artikel 14bis in het verdrag is voortaan ook de kwestie van ‘compliance’ verdragsrechtelijk geregeld. De wijziging die wordt aangebracht in artikel 2 en de vervanging van aanhangsel I bij het verdrag, zorgen voor een wijziging van het toepassingsgebied van het verdrag en van de milieueffectprocedure. Ten slotte worden in artikel 11 en artikel 14 van het verdrag enkele wijzigingen aangebracht die betrekking hebben op de betrokkenheid van ‘competent bodies having expertise pertinent to the achievement of the purpose to the Convention’ en van ‘subsidiary bodies necessary for the implementation of the Convention’ bij het verdrag.

De wijziging van Cavtat is tot stand gekomen in de nasleep van een aantal ontwikkelingen inzake milieueffectrapportage op niveau van de Europese Unie. De vervanging van aan-

hangsel I bij het Verdrag van Espoo is geïnspireerd door een gelijksoortige operatie die door richtlijn 97/11/EG van de Raad van 3 maart 1997 tot wijziging van richtlijn 85/337/EEG van de Raad van 27 juni 1985 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten is uitgevoerd met betrekking tot richtlijn 85/337/EEG. In 2001 werd richtlijn 2001/42/EG het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's, aangenomen. Tijdens de tweede MOP te Sofia werd beslist om naar analogie van richtlijn 2001/42/EG ook in het kader van het Verdrag van Espoo te voorzien in een regime van rapportering over de milieueffecten van plannen en programma's in de vorm van een protocol bij het verdrag. In 2003 werd te Kiev binnen de UN/ECE het Protocol on Strategic Environmental Assessment to the Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context (Kiev, 2003) aangenomen. Deze ontwikkelingen hebben de behoefte blootgelegd om in het verdrag bepalingen op te nemen die betrekking hebben op protocollen bij het verdrag.

Wat nu de Belgische situatie betreft: het is de bedoeling dat België de wijziging ratificeert. Het gemengd federaal/gewestelijk karakter van de wijziging van Cavtat werd op 21 maart 2006 vastgelegd door de Werkgroep Gemengde Verdragen, het hulp- en advieslichaam van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB). De ICBB bevestigde het karakter op 12 december 2006. (Ook het Verdrag van Espoo zelf was reeds een gemengd federaal/gewestelijk karakter toegekend). Opdat/voordat België kan overgaan tot ratificatie, is bijgevolg vereist dat de respectieve parlementen van de federale overheid en de drie gewesten hun instemming verlenen.

Het is met dit doel voor ogen dat het thans voorliggende voorontwerp van instemmingsdecreet werd ontwikkeld.

3. Verwante regelgeving

Op het niveau van de Europese Unie is de milieueffectrapportering geregeld door richtlijn 85/337/EEG van de Raad van 27 juni 1985 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (PB L 5 juli 1985, afl. 175, 40-48). Artikel 7 van de richtlijn regelt de grensoverschrijdende milieueffectrapportering in het bijzonder. Richtlijn 85/337/EEG werd gewijzigd door richtlijn 97/11/EG van de Raad van 3 maart 1997 tot wijziging van richtlijn 85/337/EEG betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (PB 14 maart 1997, afl. 73, 5-15), door richtlijn 2003/35 van het Europees Parlement en de Raad van 26 mei 2003 tot voorziening in inspraak van het publiek in de opstelling van bepaalde plannen en programma's betreffende het milieu en, met betrekking tot inspraak van het publiek en toegang tot de rechter, tot wijziging van de richtlijnen 85/337/EEG en 96/61/EG van de Raad (PB L 5 juni 2003, afl. 156, 17-25) en door richtlijn 2009/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende de geologische opslag van kooldioxide en tot wijziging van richtlijn 85/337/EEG van de Raad, de richtlijnen 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG en 2008/1/EG en verordening (EG) nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 5 juni 2009, afl. 140, 114-135). Tijdens de Raad van de Europese Unie inzake vervoer, telecom en energie van 9 november 2007 werd een besluit van de Raad tot goedkeuring, namens de Europese Gemeenschap, van de eerste en tweede wijziging van het Verdrag van Espoo inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband van de ECE/VN, aangenomen. De Commissie gaat ervan uit dat artikel 7 een voldoende implementatie is en geen wijziging van richtlijn 85/337/EEG nodig is in het kader van de goedkeuring van de wijzigingen die in het verdrag worden aangebracht door de wijziging van Cavtat (zie de toelichting bij het voorstel van de Commissie voor een besluit van de Raad tot goedkeuring, namens de Europese Gemeenschap, van de eerste en tweede wijziging van het Verdrag van Espoo inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband van de ECE/VN, COM (2007) 470 def., Brussel, 14 augustus 2007).

Het Vlaams Gewest heeft richtlijn 85/337/EEG omgezet via het decreet van 18 december 2002 tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel betreffende de milieueffect- en veiligheidsrapportage (BS 13 februari 2003) en het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage (BS 17 februari 2005).

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1

Volgens artikel 19, §1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, moeten de decreten van het Vlaams Parlement vermelden of zij een gemeenschaps- dan wel een gewestbevoegdheid regelen. Dit voorontwerp van decreet betreft een gewestaangelegenheid. De inhoud ervan betreft immers hoofdzakelijk de bescherming van het leefmilieu.

Artikel 2

In artikel 2 van voorliggend voorontwerp van decreet betuigt het Vlaams Gewest zijn instemming met de wijziging van Cavtat, die het Verdrag van Espoo op een aantal punten amendeert.

De wijziging van Cavtat beoogt een wijziging van artikel 2, artikel 8, artikel 11, artikel 14, aanhangsel I en aanhangsel VI van het Verdrag van Espoo. Tegelijkertijd wordt een artikel 14bis in het Verdrag van Espoo ingevoerd.

De wijzigingen die worden aangebracht in artikelen 8, 11 en aanhangsel VI hebben betrekking op protocollen bij het verdrag. Door de invoeging van een nieuw artikel 14bis in het verdrag is voortaan ook de kwestie van 'compliance' verdragsrechtelijk geregeld. De wijziging die wordt aangebracht in artikel 2 en de vervanging van aanhangsel I bij het verdrag, zorgen voor een wijziging van het toepassingsgebied van het verdrag en van de milieueffectrapporteringsprocedure. Ten slotte worden in artikel 11 en artikel 14 van het verdrag enkele wijzigingen aangebracht die betrekking hebben op de betrokkenheid van 'competent bodies having expertise pertinent to the achievement of the purpose of the Convention' en van 'subsidiary bodies necessary for the implementation of the Convention' bij het verdrag.

De wijziging van artikel 2 van het Verdrag van Espoo heeft tot doel aan de potentieel getroffen partij in gepaste mate de mogelijkheid te geven deel te nemen aan de procedure via dewelke de inhoud van het milieueffectenrapport wordt vastgelegd wanneer de partij van herkomst in dergelijke procedure zou voorzien. De wijziging die door de wijziging van Cavtat wordt aangebracht aan artikel 2 van het Verdrag van Espoo is reeds geïmplementeerd in artikel 4.3.4, §2, 3°, en artikel 4.3.4, §5, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, zoals ingevoegd door artikel 4 van het decreet van 18 december 2002 tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel betreffende de milieueffect- en veiligheidsrapportage (BS 13 februari 2003).

De wijziging van artikel 8 van het Verdrag van Espoo heeft tot doel aan de partijen toelating te geven om bestaande bilaterale of multilaterale overeenkomsten of andere regelingen voort te zetten, of nieuwe zodanige overeenkomsten of regelingen aan te gaan, ter nakoming van hun verplichtingen krachtens de bij het Verdrag van Espoo gevoegde proto-

collen waarbij zij partij zijn. Deze wijziging die door de wijziging van Cavtat wordt aangebracht aan het Verdrag van Espoo moet door de verdragspartijen niet worden omgezet in nationale wetgeving.

Artikel 11 van het Verdrag van Espoo zegt dat de partijen de uitvoering van het verdrag voortdurend toetsen en somt de aangelegenheden op waartoe de partijen zich in dat kader verbinden. De wijziging die door de wijziging van Cavtat wordt aangebracht in artikel 11 van het verdrag heeft betrekking op die aangelegenheden. Voortaan verbinden de partijen zich tot de gebruikmaking, indien nodig, van de diensten van bevoegde instanties die over relevante expertise beschikken voor het bereiken van de doelstellingen van het verdrag, en tot het streven naar samenwerking met die diensten. Daarnaast verbinden zij zich tot de opstelling, indien nodig, van protocollen bij het verdrag en tot de oprichting van zodanige hulporganen als zij nodig achten voor de uitvoering van het verdrag. Deze wijziging die door de wijziging van Cavtat wordt aangebracht aan het Verdrag van Espoo moet door de verdragspartijen niet worden omgezet in nationale wetgeving.

De wijziging van artikel 14 van het Verdrag van Espoo beoogt een technische wijziging van het mechanisme van de inwerkingtreding van wijzigingen bij het verdrag: na de inwerkingtreding van het amendement van Cavtat, geldt de regel dat een wijziging van het verdrag in werking treedt ten aanzien van Partijen die deze wijziging hebben bekrachtigd, goedgekeurd of aanvaard, negentig dagen nadat de depositaris een kennisgeving van bekrachtiging, goedkeuring of aanvaarding heeft ontvangen van ten minste drie vierde van het aantal partijen die partij waren bij het verdrag op het tijdstip waarop die wijziging is aangenomen. Deze wijziging die door de wijziging van Cavtat wordt aangebracht aan het Verdrag van Espoo moet door de verdragspartijen niet worden omgezet in nationale wetgeving.

De wijziging van Cavtat voegt een nieuw artikel 14bis in in het Verdrag van Espoo. Het artikel heeft betrekking op de toetsing door de partijen van de naleving van de bepalingen van het verdrag. Het artikel wordt ook toepasbaar verklaard voor de protocollen die onder het verdrag worden aangenomen. Het artikel zegt dat de partijen de naleving van de bepalingen van dit verdrag en van de daaraan toegevoegde protocollen toetsen volgens de nalevingsprocedure. De vergadering van de partijen (MOP) moet op termijn deze procedure instellen. De procedure heeft een niet-conflictueuze aard en moet op bijstand van de verdragspartijen zijn gericht. De toetsing op zich moet gebaseerd zijn op, maar mag niet worden beperkt tot regelmatige verslaggeving door de partijen. De vergadering van de partijen moet eveneens bepalen hoe vaak de door de partijen geëiste regelmatige verslaggeving moet plaatsvinden en welke gegevens in die regelmatige verslagen moeten worden verstrekt. Deze wijziging die door de wijziging van Cavtat wordt aangebracht aan het Verdrag van Espoo moet door de verdragspartijen niet worden omgezet in nationale wetgeving.

De wijziging van aanhangsel VI bij het verdrag is technisch van aard en heeft tot doel ervoor te zorgen dat het in die bijlage beschreven mechanisme van bilaterale en multilaterale samenwerking rond het verdrag ook kan worden toegepast met betrekking tot protocollen die aan het verdrag worden toegevoegd. Deze wijziging die door de wijziging van Cavtat wordt aangebracht aan het Verdrag van Espoo moet door de verdragspartijen niet worden omgezet in nationale wetgeving.

De wijziging van Cavtat vervangt ten slotte aanhangsel I bij het verdrag integraal. Aanhangsel I bevat een lijst van activiteiten die aan een milieueffectrapporteringsprocedure moeten worden onderworpen wanneer zij aanzienlijke grensoverschrijdende milieueffec-

ten kunnen hebben. Hoewel de wijziging van Cavtat aanhangsel I integraal vervangt, komt de vervanging in essentie neer op een integrale overname van de bestaande lijst, aangevuld met een aantal nieuwe activiteiten (rubrieken 18 – 22):

18. a) Projecten voor de overbrenging van water tussen stroomgebieden wanneer deze overbrenging ten doel heeft eventuele waterschaarste te voorkomen en de hoeveelheid overgebracht water meer bedraagt dan 100 miljoen m³ per jaar, en b) in alle andere gevallen, projecten voor de overbrenging van water tussen stroomgebieden wanneer het meerjarig gemiddelde jaardebiet van het bekken waaraan het water wordt onttrokken, meer bedraagt dan 2 000 miljoen m³ en de hoeveelheid overgebracht water 5% van dit debiet overschrijdt. In beide gevallen is overbrenging van via leidingen aangevoerd drinkwater uitgesloten.

19. Rioolwaterzuiveringsinstallaties met een capaciteit van meer dan 150.000 inwonersequivalenten.

20. Installaties voor de intensieve pluimvee- of varkenshouderij met meer dan:
– 85.000 plaatsen voor slachtkuikens;
– 60.000 plaatsen voor kippen;
– 3000 plaatsen voor mestvarkens (van meer dan 30 kg); of
– 900 plaatsen voor zeugen.

21. Aanleg van bovengrondse hoogspanningsleidingen van 220 kV of meer en langer dan 15 km.

22. Grote installaties voor de winning van windenergie voor de energieproductie (windturbineparken).

De lijsten in bijlage I en II bij het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage (BS 17 februari 2005) zijn reeds in overeenstemming met het nieuwe aanhangsel I bij het Verdrag van Espoo. Bijgevolg wordt men niet genoopt tot een aanpassing van de gewestelijke milieueffectrapportagewetgeving.

De instemming met de wijziging van Cavtat (2004) heeft bijgevolg geen impact voor het Vlaams Gewest op het gebied van aanpassing van wetgeving.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw
en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk,
Ruimtelijke Ordening en Sport,

Philippe MUYTERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

VOORONTWERP VAN DECREET

Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet houdende instemming met de wijziging van het Verdrag van Espoo van 25 februari 1991 inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband, aangenomen bij besluit III/7 in Cavtat op 4 juni 2004

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport en de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur;
Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. De wijziging van het Verdrag van Espoo van 25 februari 1991 inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband, aangenomen bij besluit III/7 in Cavtat op 4 juni 2004, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel, 24 september 2010.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw
en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk,
Ruimtelijke Ordening en Sport,

Philippe MUYTERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

ADVIES VAN DE MINARAAD, DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD RUIMTELIJKE ORDENING – ONROEREND ERFGOED EN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD INTERNATIONAAL VLAANDEREN

Wijzigingen Verdrag van Espoo

Advies 2010/9 (SARIV)
Advies 2010/34 (MINARAAD)
Advies 2010/11 (SARO)
22/24 juni 2010

Voorontwerp van decreet houdende instemming met de wijzigingen van het Verdrag van Espoo van 25 februari 1991 inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband, aangenomen bij besluit II/14 in Sofia op 27 februari 2001

Voorontwerp van decreet houdende instemming met de wijzigingen van het Verdrag van Espoo van 25 februari 1991 inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband, aangenomen bij besluit III/7 in Cavtat op 4 juni 2004

Op haar vergadering van respectievelijk 7 mei 2010 en 4 juni 2010 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan (i) het voorontwerp van decreet houdende instemming met de wijziging van het Verdrag van Espoo van 25 februari 1991 inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband, aangenomen bij besluit II/14 in Sofia op 27 februari 2001 en (ii) het voorontwerp van decreet houdende instemming met de wijziging van het Verdrag van Espoo van 25 februari 1991 inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband, aangenomen bij besluit III/7 in Cavtat op 4 juni 2004.

De Strategische Adviesraad Internationaal Vlaanderen (hierna: "SARiV"), de Minaraad en de Strategische Adviesraad Ruimtelijke ordening en Onroerend erfgoed (hierna: "SARO") werden verzocht om een gezamenlijk advies uit te brengen (hierna: "de raden"). Gezien de gelijkaardige thematiek kozen de raden ervoor om één advies te wijden aan de twee vernoemde voorontwerpen van decreet. Zij brachten volgend advies uit op 22 respectievelijk 24 juni 2010.

ADVIES

Verdrag van Espoo
Het Verdrag van Espoo inzake milieu-effectrapportage van 25 februari 1991 (hierna ook: "het Verdrag") heeft als doel het voorkomen, het beperken en het beheersen van belangrijke nadelige grensoverschrijdende milieu-effecten. Hiertoe worden de verdragsluitende partijen verplicht een milieu-effectrapportage uit te voeren voor welbepaalde categorieën van activiteiten. Het Verdrag van Espoo is op 10 september 1997 in werking getreden. België is sinds 1999 Partij bij het Verdrag van Espoo. Inmiddels zijn er 43 staten en de Europese Unie Partij bij het Verdrag.[1]

Inmiddels werd het oorspronkelijke Verdrag van Espoo geamendeerd door (i) de wijziging aangenomen bij besluit II/14 te Sofia op 27 februari 2007, en (ii) de wijziging aangenomen bij besluit III/7 in Cavtat op 4 juni 2004.

Eerste Wijziging
De wijziging aangenomen bij besluit II/14 in Sofia op 27 februari 2001 (hierna: "de Eerste Wijziging") amendeert de artikelen 1 en 17 van het Verdrag van Espoo. De wijziging van artikel 1 amendeert de definitie van "publiek", waardoor de civiele maatschappij en in het bijzonder niet-gouvernementele organisaties tot het publiek worden gerekend dat mag participeren aan de procedures die worden ingesteld door het Verdrag van Espoo. Hierdoor sluit het Verdrag van Espoo voortaan bovendien aan bij het Verdrag van Aarhus van 25 juni 1998 betreffende de toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en de toegang tot de rechter in milieuaangelegenheden.[2] Met het oog op de tenuitvoerlegging van het Verdrag van Aarhus in het recht van de Europese Unie voerde richtlijn 2003/35/EG bepalingen in richtlijn 85/337/EEG in waardoor de definiëring van het begrip "publiek" werd gelijkgesteld. De raden verwelkomen de Eerste Wijziging als een stap voorwaarts in de richting van harmonisatie inzake wetgeving en meer *"environmental democracy"*. Onderhavige wijziging strookt bovendien met de Vlaamse Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014, waarin participatief beleid met een optimale betrokkenheid van de diverse actoren (de middenveldorganisaties, de sociale partners, enz.) een belangrijke schakel in het beleid vormt.[3]

De wijziging van artikel 17 zorgt ervoor dat VN-lidstaten die geen lid zijn van of consultatieve status hebben bij de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties (UNECE) partij kunnen worden bij het Verdrag van Espoo. Op die manier kunnen alle VN-lidstaten gebruik maken van de in het kader van het Verdrag van Espoo verworven ervaring bij de grensoverschrijdende samenwerking inzake milieu-effectrapportage. De raden zijn van oordeel dat het een goede zaak is dat de toetredingsvoorwaarden met betrekking tot multilaterale milieuverdragen van de UNECE worden geharmoniseerd en wijst erop dat ook in andere milieuverdragen van de UNECE reeds werd toegestaan dat staten gelegen buiten de UNECE-regio partij kunnen worden, namelijk in het Verdrag van Aarhus betreffende toegang tot informatie, inspraak in besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden (Aarhus, 25 juni 1998) en in het Verdrag van Helsinki inzake de bescherming en het gebruik van grensoverschrijdende waterlopen en internationale meren (Helsinki, 17 maart 1992).[4] Aangezien het Verdrag van Espoo duidelijk een grensoverschrijdend karakter heeft, draagt een uitbreiding van de landen die kunnen toetreden tot het Verdrag bij tot een internationale harmonisatie van de milieuregelgeving. Ook om die reden juichen de raden eveneens de Eerste Wijziging toe.

---

[1] UNITED NATIONS TREATY COLLECION, *Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context*, 2009.
(18.06.2010, http://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XXVII-4&chapter=27&lang=en)
[2] Zie ook STRATEGISCHE ADVIESRAAD INTERNATIONAAL VLAANDEREN, Briefadvies over het voorontwerp van decreet houdende instemming met de Wijziging van het Verdrag van Aarhus van 25 juni 1998 betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, aangenomen op 27 mei 2005 in Almaty, Advies 2008/11, 7 juli 2008.
[3] J.SCHAUVLIEGE, *Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014,* Brussel, 2009, 7.
[4] Zie ook STRATEGISCHE ADVIESRAAD INTERNATIONAAL VLAANDEREN, Briefadvies over het voorontwerp van decreet houdende instemming met de wijziging van het Verdrag van Helsinki van 17 maart 1992 inzake de bescherming en het gebruik van grensoverschrijdende waterlopen en internationale meren, aangenomen op 28 november 2003 in Madrid, Advies 2008/12, 7 juli 2008.

Zeventien staten en de Europese Unie hebben inmiddels de Eerste Wijziging geratificeerd, aanvaard of goedgekeurd. Zij is echter nog niet in werking getreden.[5]

Tweede Wijziging

De wijziging aangenomen bij besluit III/7 in Cavtat op 4 juni 2004 (hierna: "de Tweede Wijziging") amendeert de artikelen 2, 8, 11, 14, Aanhangsel I en Aanhangsel VI van het Verdrag van Espoo. Bovendien werd een artikel 14 bis ingevoegd. De raden geven kort de inhoud van de belangrijkste wijzigingen weer die tevens in de nota aan de Vlaamse Regering en de Memorie van Toelichting uitgebreid besproken worden. De wijziging van artikel 2 en de vervanging van Aanhangsel I bij het Verdrag zorgen voor een wijziging van het toepassingsgebied van het Verdrag en van de milieu-effectrapporteringsprocedure. De mogelijk benadeelde partij kan door de Wijziging van artikel 2, voor zover van toepassing, deelnemen aan de procedure via dewelke de inhoud van het milieu-effectrapportage wordt vastgelegd. De lijst van activiteiten die aan een milieu-effectrapporteringsprocedure moeten worden onderworpen, wordt uitgebreid door de vervanging van Aanhangsel I. De invoeging van het nieuwe artikel 14 bis regelt verdragsrechtelijk de kwestie van naleving. De naleving van het Verdrag van Espoo en de toegevoegde protocollen zal via een vast te stellen nalevingsprocedure worden getoetst. De raden verwelkomen de hogergenoemde wijzigingen inzake het ruimere toepassingsgebied van het Verdrag van Espoo en van de milieu-effectrapportage, alsook de nader te bepalen nalevingsprocedure.

Vijftien staten en de Europese Unie hebben inmiddels de Tweede Wijziging geratificeerd, aanvaard of goedgekeurd. Zij is echter nog niet in werking getreden.[6]

Vlaamse aandachtspunten betreffende de per decreet goed te keuren verdragswijzigingen

Het gemengd karakter van de wijziging van Sofia en de wijziging van Cavtat werd respectievelijk op 2 december 2003 en 21 maart 2006 vastgelegd door de Werkgroep Gemengde Verdragen en vervolgens bevestigd door de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid. De raden betreuren dat beide wijzigingen pas nu in de eindfase van het goedkeuringsproces in Vlaanderen zitten. Er was nochtans geen aanpassing nodig van Vlaamse regelgeving.

De gewestelijke milieu-effectrapportagewetgeving dient niet te worden aangepast aan de wijziging van het Verdrag van Espoo van 25 februari 1991 inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband, aangenomen bij besluit II/14 in Sofia op 27 februari 2001 (i.e. de Eerste Wijziging). Het Verdrag van Aarhus en richtlijn 2003/35/EG zijn immers al in het Vlaamse recht omgezet.[7]

Er is evenmin een aanpassing van de gewestelijke milieu-effectrapportagewetgeving nodig voor de wijziging van het Verdrag van Espoo van 25 februari 1991 inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband, aangenomen bij besluit III/7 in Cavtat op 4 juni 2004 (i.e. de Tweede Wijziging). De Europese Commissie meent immers dat artikel 7 van richtlijn 85/337/EEG van de Raad van 27 juni 1985 betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten de Tweede Wijziging voldoende ten uitvoer legt. Het Vlaamse Gewest heeft deze richtlijn 85/337/EEG reeds omgezet.[8]

---

[5] UNITED NATIONS TREATY COLLECION, *Amendment to the Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context – Sofia 27 februari 2001*, 2010. (18.06.2010, http://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XXVII-4-a&chapter=27&lang=en)

[6] UNITED NATIONS TREATY COLLECION, *Amendment to the Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context - Cavtat 4 juni 2004,*, 2010. (18.06.2010, http://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XXVII-4-c&chapter=27&lang=en)

[7] Deze omzetting gebeurde via het Decreet van 18 december 2002 tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel betreffende de milieueffect- en veiligheidsrapportage (B.S. 13 februari 2003), en in titel I van Vlarem, zie Besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 tot wijziging van het Besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning, voor wat de bepalingen inzake inspraak betreft (B.S. 24 juni 2005).

[8] Deze omzetting gebeurde via het Decreet van 18 december 2002 tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingne inzake milieubeleid met een titel betreffende de milieueffect- en vieligheidsrapportage (B.S. 13 februari 2003) en het Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004

De raden merken tot slot op dat er, bij de weerslag van de inschatting van de goedkeuring van de Tweede Wijziging op het personeelskader of op het gebied van financiën en begroting, gewag wordt gemaakt van een additionele rapporteringsplicht die voortvloeit uit de naleving van het aldus gewijzigde Verdrag. Er wordt gesteld dat de last die voortvloeit uit deze verplichting gering zou zijn, en overigens nog af te spreken is. De raden gaan er van uit dat deze diagnose correct is. Niettemin hadden de raden in de toekomst graag een beeld verkregen van de globale rapporteringslast met betrekking tot de milieuverdragen en -verplichtingen ten aanzien van de Europese Unie, aangezien dit momenteel een aanzienlijk *corpus* zal zijn aan technisch gedetailleerde rapporteringsplichten.

Conclusie

De raden sluiten zich aan bij de twee voorontwerpen van decreet houdende instemming met de wijziging van het Verdrag van Espoo van 25 februari 1991 inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband, aangenomen bij besluit II/14 in Sofia op 27 februari 2001 en bij besluit III/7 in Cavtat op 4 juni 2004. Zij zijn van mening dat deze wijzigingen zorgen voor verbeteringen van het Verdrag van Espoo inzake toepassingsgebied, uitbreiding toetredingsmogelijkheden, harmonisatie inzake wetgeving, participatief beleid en nalevingsprocedure.

Hoogachtend,

Namens de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen

Voorzitter
Prof. Dr. Jan Wouters

Secretaris
Freddy Evens

Namens de Minaraad

Voorzitter
Walter Roggeman

Secretaris
Jan Verheeke

houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage (B.S. 17 februari 2005).

Namens de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed

Filiep Loosveldt,
Voorzitter

Bea Kayaerts,
Secretaris

Voorzitter
Filiep Loosveldt

Secretaris
Bea Kayaerts

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

GA

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 48.691/1/V
VAN 14 SEPTEMBER 2010

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste vakantiekamer, op 24 augustus 2010 door de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende instemming met de wijziging van het Verdrag van Espoo van 25 februari 1991 inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband, aangenomen bij besluit III/7 in Cavtat op 4 juni 2004", heeft het volgende advies gegeven:

GA 48.691/1/V

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

Dat onderzoek geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

GA 48.691/1/V

De kamer was samengesteld uit

de Heren	J. SMETS,	staatsraad, voorzitter,
	E. BREWAEYS, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	M. RIGAUX,	assessor van de afdeling Wetgeving,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. K. BAMS, auditeur.

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

A.-M. GOOSSENS J. SMETS

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport en de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. De wijziging van het Verdrag van Espoo van 25 februari 1991 inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband, aangenomen bij besluit III/7 in Cavtat op 4 juni 2004, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel, 24 september 2010.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw
en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk,
Ruimtelijke Ordening en Sport,

Philippe MUYTERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

BIJLAGE:

Tekst van de verdragswijziging

TEKST VAN DE VERDRAGSWIJZIGING

VERTALING

Bijlage VII

Besluit III/7

Tweede wijziging van het Verdrag van Espoo

De Vergadering,

In herinnering roepend haar Besluit II/10 inzake herziening van het Verdrag en paragraaf 19 van de ministeriële verklaring van Sofia,

De wens uitsprekend het Verdrag te wijzigen teneinde de toepassing ervan verder te versterken en de synergie met andere multilaterale milieuverdragen te verbeteren,

Verheugd over het werk van de taskforce die werd ingesteld na de tweede vergadering van de Partijen, van de kleine groep inzake wijzigingen en van de Werkgroep inzake milieueffectrapportage zelf,

Gelet op het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak in besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, gedaan te Aarhus, Denemarken, op 25 juni 1998, en in herinnering roepend het Protocol inzake strategische milieubeoordeling, gedaan te Kiev, Oekraïne, op 21 mei 2003,

Tevens gelet op relevante juridische instrumenten van de Europese Gemeenschap, zoals Richtlijn 85/337/EEG van 27 juni 1985 betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, zoals gewijzigd bij Richtlijnen 97/11/EG en 2003/35/EG,

Zich ervan bewust dat een uitbreiding van Aanhangsel I het belang van milieu-effectrapportages in de regio zal vergroten,

Erkennend de voordelen van internationale samenwerking in een zo vroeg mogelijk stadium van de milieu-effectrapportage,

Het werk van de Implementatiecommissie aanmoedigend als een nuttig instrument voor de verdere implementatie en toepassing van de bepalingen van het Verdrag,

1. Bevestigt dat de aanneming en inwerkingtreding van deze wijziging geen afbreuk doet aan de geldigheid van besluiten genomen voor de inwerkingtreding van de tweede wijziging van het Verdrag, met inbegrip van de aanneming van protocollen, de oprichting van hulporganen, de toetsing van de naleving en maatregelen genomen door de Implementatiecommissie;

2. Bevestigt tevens dat elke Partij in aanmerking blijft komen voor deelname aan alle activiteiten uit hoofde van het Verdrag, met inbegrip van het opstellen van protocollen, het oprichten van en deelnemen aan hulporganen, en de toetsing van de naleving, ongeacht of de tweede wijziging van het Verdrag voor die Partij in werking is getreden;

3. Neemt de volgende wijzigingen van het Verdrag aan:

a. Aan artikel 2 wordt na het tiende lid het volgende nieuwe lid toegevoegd:

11. Indien de Partij van herkomst van plan is een procedure uit te voeren om de inhoud van de documentatie inzake de milieueffectrapportage vast te stellen, dient de mogelijk benadeelde Partij voor zover van toepassing in de gelegenheid te worden gesteld aan deze procedure deel te nemen.

b. In artikel 8 wordt na „Verdrag" het volgende toegevoegd:
of krachtens een van de protocollen daarbij waarbij zij Partij zijn
c. In artikel 11, wordt onderdeel c van het tweede lid vervangen door het volgende nieuwe onderdeel:
c. de gebruikmaking, indien nodig, van de diensten van bevoegde instanties die over relevante expertise beschikken voor het bereiken van de doelstellingen van dit Verdrag, en tot het streven naar samenwerking met die diensten;
d. Aan het einde van artikel 11 worden de volgende twee nieuwe onderdelen toegevoegd:
g. het opstellen, indien nodig, van protocollen bij dit Verdrag;
h. de oprichting van zodanige hulporganen als zij nodig achten voor de uitvoering van dit Verdrag;
e. In artikel 14, vierde lid, wordt de tweede volzin vervangen door de volgende volzin:
Wijzigingen treden ten aanzien van Partijen die deze hebben bekrachtigd, goedgekeurd of aanvaard, in werking negentig dagen nadat de depositaris een kennisgeving van bekrachtiging, goedkeuring of aanvaarding heeft ontvangen van ten minste drie vierde van het aantal Partijen op het tijdstip waarop die wijzigingen zijn aangenomen.
f. Na artikel 14 wordt het volgende nieuwe artikel toegevoegd:

Artikel 14bis

Toetsing van de naleving

1. De Partijen toetsen de naleving van de bepalingen van dit Verdrag volgens de nalevingsprocedure, die door de Vergadering van de Partijen wordt aangenomen als een non-contradictoire, op bijstand gerichte procedure. De toetsing wordt gebaseerd op, maar niet beperkt tot, regelmatige rapportage door de Partijen. De Vergadering van de Partijen bepaalt hoe vaak de door de Partijen verlangde regelmatige rapportage dient plaats te vinden en welke gegevens in deze periodieke verslagen moeten zijn opgenomen.

2. De nalevingsprocedure kan worden toegepast op elk protocol dat uit hoofde van dit Verdrag wordt aangenomen.
g. Aanhangsel I bij het Verdrag wordt vervangen door het Aanhangsel bij dit besluit;
h. In Aanhangsel VI wordt na het tweede lid het volgende nieuwe lid toegevoegd:

3. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing op elk protocol bij het Verdrag.

Aanhangsel

Lijst van activiteiten

1. Raffinaderijen van ruwe aardolie (met uitzondering van bedrijven die uitsluitend smeermiddelen uit ruwe olie vervaardigen), alsmede installaties voor de vergassing en vloeibaarmaking van ten minste 500 ton steenkool of bitumineuze schisten per dag.

2. a. Thermische centrales en andere verbrandingsinstallaties met een warmtevermogen van ten minste 300 megawatt, alsmede

b. kerncentrales en andere kernreactoren, met inbegrip van de ontmanteling of buitengebruikstelling van dergelijke centrales of reactoren[1] (met uitzondering van onderzoeksinstallaties voor de productie en verwerking van splijt- en kweekstoffen, met een constant vermogen van ten hoogste 1 thermische kilowatt).

3. a. Installaties voor de opwerking van bestraalde splijtstoffen;

b. installaties die ontworpen zijn:

– voor de productie of verrijking van splijtstoffen;

– voor de behandeling van bestraalde splijtstoffen of hoogradioactief afval;

– voor de definitieve verwijdering van bestraalde splijtstoffen;

– uitsluitend voor de definitieve verwijdering van radioactief afval; of

– uitsluitend voor de (voor langer dan tien jaar geplande) opslag van bestraalde splijtstoffen of radioactief afval op een andere plaats dan het productieterrein.

4. Grootschalige hoogovenbedrijven voor de productie van ruwijzer, staal en niet-ijzerhoudende metalen.

5. Installaties voor de winning van asbest, alsmede voor de behandeling en de verwerking van asbest en asbesthoudende producten: voor producten van asbestcement, met een jaarproductie van meer dan 20.000 ton eindproducten; voor remvoeringen, met een jaarproductie van meer dan 50 ton eindproducten, alsmede – voor andere toepassingsmogelijkheden van asbest – met een verbruik van meer dan 200 ton per jaar.

6. Geïntegreerde chemische installaties.

[1] Voor de toepassing van dit Verdrag houden kerncentrales en andere kernreactoren op zulke installaties te zijn wanneer alle splijtstoffen en andere radioactief besmette elementen permanent van de plaats van installatie zijn verwijderd.

7. a. Aanleg van autosnelwegen, autowegen[2], spoorwegtrajecten voor spoorverkeer over lange afstand, alsmede van vliegvelden[3] met een start- en landingsbaan van ten minste 2100 meter;

b. aanleg van nieuwe wegen met vier of meer rijstroken, of verlegging en/of verbreding van bestaande wegen met twee rijstroken of minder tot wegen met vier of meer rijstroken, wanneer de nieuwe weg, het verlegde en/of verbrede weggedeelte een ononderbroken lengte van 10 km of meer heeft.

8. Pijpleidingen met een grote diameter voor het transport van olie, gas of chemicaliën.

9. Zeehandelshavens alsmede waterwegen en havens voor de binnenvaart, bevaarbaar voor schepen van meer dan 1350 ton.

10.a. Afvalverwijderingsinstallaties voor verbranding, chemische omzetting of opslag in de grond van toxische en gevaarlijke afvalstoffen.

b. afvalverwijderingsinstallaties voor verbranding of chemische behandeling van ongevaarlijke afvalstoffen met een capaciteit van meer dan 100 ton per dag.

11. Grote dammen en waterreservoirs.

12. Werkzaamheden voor het onttrekken of kunstmatig aanvullen van grondwater wanneer het jaarlijkse volume te onttrekken of aan te vullen water 10 miljoen kubieke meter of meer bedraagt.

13. Pulp-, papier- en kartonproductie van 200 luchtdroge ton of meer per dag.

14. Grote steengroeven, mijnbouw, winning en verwerking ter plaatse van metallische ertsen of steenkool.

15. Offshore koolwaterstofproductie. Commerciële winning van aardolie en aardgas wanneer de gewonnen hoeveelheid meer dan 500 ton aardolie per dag of meer dan 500.000 m^3 aardgas per dag bedraagt.

16. Grote installaties voor de opslag van aardolie en van petrochemische en chemische producten.

17. Ontbossing van grote gebieden.

---

[2] Voor de toepassing van dit Verdrag wordt verstaan onder:

– „autosnelweg": een weg die speciaal is ontworpen en aangelegd voor verkeer met motorvoertuigen, zonder zijwegen naar aanliggende percelen, en die:

a. behalve op bepaalde plaatsen of bepaalde tijden, is voorzien van gescheiden rijbanen voor beide verkeersrichtingen, welke rijbanen van elkaar gescheiden zijn door een strook die niet voor het verkeer bestemd is, of, bij uitzondering, op andere wijze;

b. geen andere weg, spoor- of tramweg of voetpad gelijkvloers kruist, en

c. door specifieke verkeerstekens als autosnelweg aangeduid is.

– „autoweg": een weg, bestemd voor verkeer met motorvoertuigen, alleen toegankelijk via knooppunten of door verkeerslichten geregelde kruispunten en waarop het in het bijzonder verboden is te stoppen en te parkeren op de rijbanen.

[3] Voor de toepassing van dit Verdrag wordt verstaan onder „vliegvelden" die vliegvelden die beantwoorden aan de definitie van het Verdrag van Chicago van 1944 tot oprichting van de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie (bijlage 14).

18.a. Projecten voor de overbrenging van water tussen stroomgebieden wanneer deze overbrenging ten doel heeft eventuele waterschaarste te voorkomen en de hoeveelheid overgebracht water meer bedraagt dan 100 miljoen m^3 per jaar; en

b. in alle andere gevallen, projecten voor de overbrenging van water tussen stroomgebieden wanneer het meerjarig gemiddelde jaardebiet van het bekken waaraan het water wordt onttrokken, meer bedraagt dan 2000 miljoen m^3 per jaar en de hoeveelheid overgebracht water 5% van dit debiet overschrijdt. In beide gevallen is overbrenging van via leidingen aangevoerd drinkwater uitgesloten.

19. Rioolwaterzuiveringsinstallaties met een capaciteit van meer dan 150.000 inwonerequivalenten.

20. Installaties voor de intensieve pluimvee- of varkenshouderij met meer dan:

- 85.000 plaatsen voor slachtkuikens;
- 60.000 plaatsen voor kippen;
- 3000 plaatsen voor mestvarkens (van meer dan 30 kg); of
- 900 plaatsen voor zeugen.

21. Aanleg van bovengrondse hoogspanningsleidingen van 220 kV of meer en langer dan 15 km.

22. Grote installaties voor de winning van windenergie voor de energieproductie (windturbineparken).

Annex VII

DECISION III/7

Second amendment to the Espoo Convention

The Meeting,

Recalling its decision II/10 on the review of the Convention and paragraph 19 of the Sofia Ministerial Declaration,

Wishing to modify the Convention with a view to further strengthening its application and improving synergies with other multilateral environmental agreements,

Commending the work done by the task force established at the second meeting of Parties, by the small group on amendments and by the Working Group on Environmental Impact Assessment itself,

Noting the Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters, done at Aarhus, Denmark, on 25 June 1998, and recalling the Protocol on Strategic Environmental Assessment, done at Kiev, Ukraine, on 21 May 2003,

Also noting relevant European Community legal instruments, such as directive 85/337/EEC of 27 June 1985 on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment, as amended by directives 97/11/EC and 2003/35/EC,

Conscious that an extension of Appendix I will strengthen the importance of environmental impact assessments in the region,

Recognizing the benefits of international cooperation as early as possible in the assessment of environmental impact,

Encouraging the work of the Implementation Committee as a useful tool for the further implementation and application of the provisions of the Convention,

1. Confirms that the validity of decisions taken prior to the entry into force of the second amendment to the Convention, including the adoption of protocols, the establishment of subsidiary bodies, the review of compliance and actions taken by the Implementation Committee, are not affected by the adoption and entry into force of this amendment;

2. Also confirms that each Party shall continue to be eligible to participate in all activities under the Convention, including the preparation of protocols, the establishment and participation in subsidiary bodies, and the review of compliance, regardless of whether the second amendment to the Convention has entered into force for that Party or not;

3. Adopts the following amendments to the Convention:

a) In Article 2, after paragraph 10, insert a new paragraph reading

11. If the Party of origin intends to carry out a procedure for the purposes of determining the content of the environmental impact assessment documentation, the affected Party should to the extent appropriate be given the opportunity to participate in this procedure.

b) In Article 8, after Convention insert

and under any of its protocols to which they are a Party

c) In Article 11, replace paragraph 2 (c) by a new subparagraph reading c) Seek, where appropriate, the services and cooperation of competent bodies having expertise pertinent to the achievement of the purposes of this Convention;

d) At the end of Article 11, insert two new subparagraphs reading

g) Prepare, where appropriate, protocols to this Convention;

h) Establish such subsidiary bodies as they consider necessary for the implementation of this Convention.

e) In Article 14, paragraph 4, replace the second sentence by a new sentence reading

They shall enter into force for Parties having ratified, approved or accepted them on the ninetieth day after the receipt by the Depositary of notification of their ratification, approval or acceptance by at least three fourths of the number of Parties at the time of their adoption.

f) To insert, after Article 14, insert a new article reading

Article 14 bis

Review of compliance

1. The Parties shall review compliance with the provisions of this Convention on the basis of the compliance procedure, as a non-adversarial and assistance-oriented procedure adopted by the Meeting of the Parties. The review shall be based on, but not limited to, regular reporting by the Parties. The Meeting of Parties shall decide on the frequency of regular reporting required by the Parties and the information to be included in those regular reports.

2. The compliance procedure shall be available for application to any protocol adopted under this Convention.

g) Replace Appendix I to the Convention by the Appendix to this decision;

h) In Appendix VI, after paragraph 2, insert a new paragraph reading

3. Paragraphs 1 and 2 may be applied, mutatis mutandis, to any protocol to the Convention.

Appendix

List of activities

1. Crude oil refineries (excluding undertakings manufacturing only lubricants from crude oil) and installations for the gasification and liquefaction of 500 metric tons or more of coal or bituminous shale per day.

2. a) Thermal power stations and other combustion installations with a heat output of 300 megawatts or more, and

b) Nuclear power stations and other nuclear reactors, including the dismantling or decommissioning of such power stations or reactors[1]) (except research installations for the production and conversion of fissionable and fertile materials, whose maximum power does not exceed 1 kilowatt continuous thermal load).

3. a) Installations for the reprocessing of irradiated nuclear fuel;

b) Installations designed:

– For the production or enrichment of nuclear fuel;

[1]) For the purposes of this Convention, nuclear power stations and other nuclear reactors cease to be such an installation when all nuclear fuel and other radioactively contaminated elements have been removed permanently from the installation site.

– For the processing of irradiated nuclear fuel or high-level radioactive waste;
– For the final disposal of irradiated nuclear fuel;
– Solely for the final disposal of radioactive waste; or
– Solely for the storage (planned for more than 10 years)
of irradiated nuclear fuels or radioactive waste in a different site than the production site.

4. Major installations for the initial smelting of castiron and steel and for the production of non-ferrous metals.

5. Installations for the extraction of asbestos and for the processing and transformation of asbestos and products containing asbestos: for asbestos-cement products, with an annual production of more than 20,000 metric tons finished product; for friction material, with an annual production of more than 50 metric tons finished product; and for other asbestos utilization of more than 200 metric tons per year.

6. Integrated chemical installations.

7. (a) Construction of motorways, express roads[1]) and lines for long-distance railway traffic and of airports[2]) with a basic runway length of 2,100 metres or more;
b) Construction of a new road of four or more lanes, or realignment and/or widening of an existing road of two lanes or less so as to provide four or more lanes, where such new road, or realigned and/or widened section of road, would be 10 km or more in a continuous length.

8. Large-diameter pipelines for the transport of oil, gas or chemicals.

9. Trading ports and also inland waterways and ports for inland-waterway traffic which permit the passage of vessels of over 1,350 metric tons.

10. a) Waste-disposal installations for the incineration, chemical treatment or landfill of toxic and dangerous wastes;

---

[1]) For the purposes of this Convention:
– "Motorway" means a road specially designed and built for motor traffic, which does not serve properties bordering on it, and which:
a) Is provided, except at special points or temporarily, with separate carriageways for the two directions of traffic, separated from each other by a dividing strip not intended for traffic or, exceptionally, by other means;
b) Does not cross at level with any road, railway or tramway track, or footpath; and
c) Is specially signposted as a motorway.
– "Express road" means a road reserved for motor traffic accessible only from interchanges or controlled junctions and on which, in particular, stopping and parking are prohibited on the running carriageway(s).
[2]) For the purposes of this Convention, "airport" means an airport which complies with the definition in the 1944 Chicago Convention setting up the International Civil Aviation Organization (annex 14).

b) Waste-disposal installations for the incineration or chemical treatment of non-hazardous waste with a capacity exceeding 100 metric tons per day.

11. Large dams and reservoirs.

12. Groundwater abstraction activities or artificial groundwater recharge schemes where the annual volume of water to be abstracted or recharged amounts to 10 million cubic metres or more.

13. Pulp, paper and board manufacturing of 200 air-dried metric tons or more per day.

14. Major quarries, mining, on-site extraction and processing of metal ores or coal.

15. Offshore hydrocarbon production. Extraction of petroleum and natural gas for commercial purposes where the amount extracted exceeds 500 metric tons/day in the case of petroleum and 500 000 cubic metres/day in the case of gas.

16. Major storage facilities for petroleum, petrochemical and chemical products.

17. Deforestation of large areas.

18. a) Works for the transfer of water resources between river basins where this transfer aims at preventing possible shortages of water and where the amount of water transferred exceeds 100 million cubic metres/year; and

b) In all other cases, works for the transfer of water resources between river basins where the multi-annual average flow of the basin of abstraction exceeds 2 000 million cubic metres/year and where the amount of water transferred exceeds 5 per cent of this flow. In both cases transfers of piped drinking water are excluded.

19. Waste-water treatment plants with a capacity exceeding 150 000 population equivalent.

20. Installations for the intensive rearing of poultry or pigs with more than:
- 85 000 places for broilers;
- 60 000 places for hens;
- 3 000 places for production pigs (over 30 kg); or
- 900 places for sows.

21. Construction of overhead electrical power lines with a voltage of 220 kV or more and a length of more than 15 km.

22. Major installations for the harnessing of wind power for energy production (wind farms).